

prof. dr hab. Zbigniew I. Nowecki
Klinika Nowotworów Piersi i Chirurgii Rekonstrukcyjnej
Centrum Onkologii-Instytut m. M. Skłodowskiej Curie w Warszawie

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

lekarza Konrada Szydłowskiego

„Wpływ nowych czynników rokowniczych na wyniki leczenia chorych na pierwotne czerniaki skóry poddanych biopsji węzła wartowniczego”.

1. Tematyka i zakres rozprawy

Leczenie operacyjne jest kanonem postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w czerniakach skóry, a wprowadzona przez Donalda Mortona w latach 90-tych XX wieku biopsja węzłów wartowniczych pozostaje standardem postępowania wielodyscyplinarnego w tym nowotworze. Początkowo biopsja węzłów wartowniczych pozwalała na identyfikację przerzutów do regionalnego splotu i ograniczyła wykonywanie regionalnej limfadenektomii do tej grupy chorych. Badania nad znaczeniem czynników zmiany pierwotnej jak i przerzutu do węzłów wartowniczych pozwoliły na zrezygnowanie z biopsji węzłów wartowniczych w cienkich czerniakach jak i z limfadenektomii w przypadku małych przerzutów.

Ze względu na ciągle niepełną wiedzę o klinicznym znaczeniu nowych czynników rokowniczych na wyniki leczenia chorych na pierwotne czerniaki skóry poddanych biopsji węzła wartowniczego temat podjęty przez lekarza Konrada Szydłowskiego w pracy doktorskiej pod tytułem „Wpływ nowych czynników rokowniczych na wyniki leczenia chorych na pierwotne czerniaki skóry poddanych biopsji węzła wartowniczego” ma niezwykle ważny aspekt praktyczny wpisując się w kierunek badań pozwalających ograniczać wykonywanie limfadenektomii w tym nowotworze.

2. Ocena zawartości rozprawy

Rozprawa „Wpływ nowych czynników rokowniczych na wyniki leczenia chorych na pierwotne czerniaki skóry poddanych biopsji węzła wartowniczego”. ma klasyczny układ pracy doktorskiej. Obejmuje 49 numerowanych stron druku i jest podzielona na 13 rozdziałów.

Sześć głównych rozdziałów: „Wstęp”, „Cele pracy”, „Metodyka”, „Wyniki”, „Dyskusja”, „Wnioski” w sposób właściwy wypełnia zaplanowane zadania. Następne rozdziały: „Spis treści”, „Piśmiennictwo”, „Streszczenie” w języku polskim, „Abstract” w języku angielskim, „Skróty”, „Spis tabel”, „Spis rycin” dopełniają całość pracy.

Kolejność rozdziałów i analizowane w nich problemy pozwalają Doktorantowi na podjęcie próby rozwiązania założeń i celów zagadnień związanych z pracą.

W rozdziale „1. Wstęp” Doktorant porusza problemy epidemiologii i klasyfikacji czerniaka. Także w tym rozdziale w sposób zwięzły prezentuje podstawy leczenia czerniaków o zaawansowaniu miejscowo-regionalnym.

Kolejny rozdział „2. Cele pracy” zawiera jasno sprecyzowane trzy cele badawcze:

1. zbadanie jakie jest znaczenie nowego systemu TNM i innych nowych czynników dla rokowania chorych na pierwotne czerniaki skóry poddawanych biopsji węzła wartowniczego;
2. ocena znaczenia indeksu mitotycznego ogniska pierwotnego dla kwalifikacji chorych do biopsji węzła wartowniczego;
3. analiza niezależnych czynników predykcyjnych (w tym indeks mitotyczny ogniska pierwotnego czerniaka, rozróżnienie cechy T1 na dwie podgrupy z punktem odcięcia 0,8 mm i cechy przerzutów do węzła wartowniczego) pozwalające przewidzieć przerzuty w węzłach pozawartowniczych oraz uniknąć wykonywania uzupełniającej limfadenektomii.

W rozdziale: „3. Metodyka” Autor dysertacji dokonuje prezentacji grupy 1764 pacjentów z histologicznie potwierdzonym pierwotnym czerniakiem skóry w I-II° zaawansowania klinicznego poddanych SLNB w latach 1997 -2010 (kohorta 1) w Klinice Nowotworów Tkanek Miękkich Kości i Czerniaka. Należy podkreślić, że u 805 pacjentów zakwalifikowanych do SLNB dr Szydłowski samodzielnie (po przeszkoleniu przez doświadczonego patologa) ocenił wartość indeksu mitotycznego (IM) ogniska pierwotnego. Ponadto analizie poddano 473 chorych, którym w latach 1995-2008 wykonano uzupełniającą limfadenektomię (CLND), ze względu na obecność przerzutów do SLN (kohorta 2). Mediana obserwacji wynosiła odpowiednio: 4,9 roku (kohorta 1) i 5,4 roku (kohorta 2). Zastosowane w dysertacji badanie histopatologiczne i kryteria oceny przerzutu do SLN spełniają najlepsze, aktualne kryteria oceny przerzutu czerniaka skóry.

Zastosowano metody statystyczne adekwatne do metodyki i potrzeb pracy.

W rozdziale „4. Wyniki” na 8 stronach, wykorzystując 8 tabel analitycznych i 7 wykresów lek. Konrad Szydłowski dokonał:

1. Analizy przeżycia wszystkich pacjentów poddanych SLNB od daty wycięcia ogniska pierwotnego

W całej grupie chorych, którzy zostali poddani biopsji węzła wartowniczego mediana 5-letniego przeżycia wynosiła 79,5%, a przeżycia 8-letniego - 73,5%. W analizie

wieloczynnikowej zidentyfikowano trzy najważniejsze parametry negatywnie wpływające na czas przeżycia całkowitego. Były to:

- i. indeks mitotyczny (IM) $>5/\text{mm}^2$ (HR= 1,1),
- ii. obecność owrzodzenia ogniska pierwotnego (HR = 4,1),
- iii. obecność przerzutów do SLN (HR = 2,2) (ryc. 2).

2. Oceny czynników wpływające na obecność przerzutów do SLN

Na podstawie modelu jednoczynnikowej regresji logistycznej stwierdzono, że następujące czynniki mają wpływ na obecność przerzutów do SLN:

- i. płeć męska ($p = 0,002$),
- ii. grubość ogniska pierwotnego według Breslowa > 2 mm ($p < 0,001$),
- iii. obecność owrzodzenia ogniska pierwotnego ($p < 0,001$),
- iv. poziom Clarka $> \text{II}$ ($p < 0,01$).

W analizie wieloczynnikowej zidentyfikowano następujące czynniki, które wpływają na obecność przerzutów do węzłów wartowniczych:

- i. płeć męska,
- ii. owrzodzenie ogniska pierwotnego,
- iii. IV^0 lub V^0 naciekania według Clarka .

Na uwagę zasługuje analiza obecności przerzutów do SLN w przypadku czerniaków pT1 (tzn. o grubości według Breslowa $\leq 1,00$ mm). Nie zidentyfikowano żadnego przerzutu do SLN w przypadku oceny czerniaków z $\text{MI} < 1 / \text{mm}^2$ (0/40), a stwierdzono u 7% (7/99) chorych z $\text{IM} \geq 1/\text{mm}^2$.

3. Analizę czynników wpływających na wyniki przeżycia pacjentów poddanych uzupełniającej limfadenektomii (CLND).

W analizie jednoczynnikowej wpływ na czas przeżycia po CLND mają:

- i. płeć męska,
- ii. typ ALM czerniaka,
- iii. grubość zmiany pierwotnej > 2 mm wg Breslowa,
- iv. obecność owrzodzenia zmiany pierwotnej,
- v. liczba węzłów chłonnych z przerzutami > 1 ,
- vi. naciekanie przerzutu poza torebkę węzła chłonnego,
- vii. obecność przerzutów do pozawartowniczych węzłów chłonnych (NSLN),
- viii. wielkości przerzutów do SLN według kryteriów rotterdamskich $\geq 1,0$ mm

Natomiast w analizie wieloczynnikowej wpływ na przeżycie po CLND mają:

- i. grubość zmiany pierwotnej > 2 mm wg Breslowa, (HR = 1,01),
- ii. obecność owrzodzenia zmiany pierwotnej (HR = 2,5),
- iii. typ ALM czerniaka (HR = 4,8),
- iv. liczba węzłów chłonnych z przerzutami > 1 (HR = 2,05).

4. Doktorant porównał VII z VIII edycją TNM wg AJCC dla cechy pT1 czerniaka.

Z badań dr Konrada Szydłowskiego wynika, że VII edycja TNM wg AJCC w stosunku do VIII edycji lepiej definiowała chorych z prawdopodobnym dodatnią biopsją węzła wartowniczego. Dla przykładu przerzuty do SLN stwierdzano u 6,4% z cechą pT1A i 9,5% z

cechą pT1B wg. VII edycji i odpowiednio 6,8% i 7,1% według VIII edycji. Także przeżycia całkowite 8-letnie w przypadku czerniaków pT1A i pT1B w obu tych edycjach przedstawiały się bardziej wyraziście. W VII edycji przeżycia 8-letnie wynosiły pT1A – 90,2% a pT1B – 80,6% ($p=0,003$) w według VIII edycji odpowiednio 97,1% i 87,3% ($p=0,359$).

W rozdziale „5. Dyskusja” Doktorant dokonał analizy uzyskanych wyników i przeprowadził poprawną polemikę nad zgromadzonym materiałem. W dyskusji wykorzystał 21 pozycji cytowanego piśmiennictwa. Polemika ta posłużyła do sformułowania w rozdziale „6. Wnioski” 3 rozbudowanych wniosków:

1. Korzystając z dużej grupy chorych i mając do dyspozycji wyniki oparte na długoterminowej obserwacji, potwierdziliśmy kluczowe znaczenie prognostyczne biopsji SLN uwzględniona w systemie oceny stopni zaawansowania TNM w czerniaku skóry. Biopsja SLN zapewnia obecnie ważniejsze informacje prognostyczne, niż można je uzyskać wyłącznie z charakterystyki pierwotnego guza czerniaka. W przypadku chorych z klinicznie niezmiennymi węzłami chłonnymi, owrzodzenie guza pierwotnego (uwzględniony w systemie TNM) oraz indeks mitotyczny (nieuwzględniony obecnie w systemie TNM) są ważnymi czynnikami w przewidywaniu rokowania chorego.

2. Indeks mitotyczny ogniska pierwotnego chorych na wczesne czerniaki o grubości wg Breslowa do 1 mm włączenie stanowi dodatkowe kryterium, które należy uwzględnić przy kwalifikacji chorego do biopsji węzła wartowniczego.

3. Zidentyfikowano również czynniki związane z wystąpieniem przerzutów do pozawartowniczych węzłów chłonnych (NSLN), które przyczyniają się do ograniczenia wskazań w przypadku uzupełniającej limfadenektomii (CLND) u chorych z dodatnim wynikiem biopsji węzła wartowniczego (SLN +), chociaż wydaje się, że konieczne są jeszcze dalsze badania nad rolą CLND w erze skutecznego systemowego leczenia uzupełniającego. Należą do nich naciekanie przerzutu poza torebkę wartowniczego węzła chłonnego SLN, grubość ogniska pierwotnego według Breslowa > 2 mm, maksymalna średnica przerzutów do SLN według kryteriów rotterdamkich analizowana jako zmienna ciągła. Dodatkowo potwierdzono, że u chorych z dodatnim wynikiem biopsji węzła wartowniczego przerzuty do węzłów chłonnych pozawartowniczych wpływają negatywnie na rokowanie.

Kolejny rozdział „7. Piśmiennictwo” zawiera 52 pozycje bardzo dobrze dobrane piśmiennictwa. Należy zwrócić uwagę, że tylko 4 (8%) to pozycje polskich autorów. Należy nadmienić, że 31 (60%) zostało opublikowanych po 2009 r, to znaczy ma mniej niż dziesięć lat. Rozdział „8. Streszczenie” i „9. Abstract” zawiera odpowiednio streszczenia dysertacji w języku polskim i angielskim. Całość rozprawy dopełniają rozdziały: „10. Skróty”, „11. Podziękowania”, „12. Spis tabel”, „13. Spis rycin”.

3. Uwagi ogólne i krytyczne

Praca doktorska lekarza Konrada Szydłowskiego „Wpływ nowych czynników rokowniczych na wyniki leczenia chorych na pierwotne czerniaki skóry poddanych biopsji węzła wartowniczego” porusza bardzo ważny temat identyfikacji nowych czynników rokowniczych u chorych na czerniaki skóry. Biopsja węzła wartowniczego, która od niespełna 30 lat jest w pełni

uznaną metodą diagnostyczną regionalnego sływu chłonnego, zmieniła standardy postępowania chirurgicznego w dobie rezygowania z uzupełniającej limfadenektomii w przypadku obecności przerzutów do SLN oraz w chwili włączania nowych, celowanych leków w leczeniu neo- i adiuwantowym.

Cele pracy zostały sformułowane poprawnie. Metodyka i zakres badanego materiału, zastosowane testy statystycznie, uzyskane wyniki, dyskusja na wynikami oraz wnioski zostały opisane w sposób konkretny i rzeczowy. Doktorant w pełni wywiązał się z obowiązku przeprowadzenia rozprawy na stopień doktora nauk medycznych.

Według oceny recenzenta Doktorant nie ustrzegł się w swojej pracy drobnych uchybień, które jednak nie zmniejszają jej wartości merytorycznej.

Z obowiązku recenzenta chciałbym je wymienić:

- Str.24. Zostały wymienione czynniki, które miały negatywny wpływ na całkowity czas przeżycia pacjentów po uzupełniającej limfadenektomii regionalnego sływu chłonnego CLND, gdzie wymieniony zostało „.....*podtorebkowe położenie mikroanatomiczne przerzutów do SLN...*”. Nigdzie w analizowanym materiale nie została potwierdzona ta teza.
- Wnioski zawarte w rozdziale „6. Wnioski”, odbiegają treścią od wniosków zawartych w rozdziale „8. Streszczenie” str.43.
- W rozdziale „10. Skróty” nie uwzględniono wszystkich skrótów używanych w dysertacji np. Tabela 3 str. 12, Tabela 9. str. 26.
- Podczas analizy dysertacji zwracały uwagę błędy składniowe, interpunkcyjne oraz stosowanie tzw. „zwrotów żargonowych” np. str.29 „...chorzy z czerniakiem T1..”, str 31 „...niezależnym predyktorem przeżycia...” str. 29 „.....lepiej dyskryminowała chorych.....”

Zaprezentowane w pracy wyniki badań mają charakter reprezentatywny, można na ich podstawie konstruować dalsze plany badawcze pogłębiając aspekt teoretyczny oraz dostarczając nowych metod działania.

4. Wniosek końcowy

Ogólna redakcja pracy, sposób wykorzystania źródeł i opis przeprowadzonych badań oraz otrzymanych rezultatów został przeprowadzony poprawnie.

Reasumując stwierdzam, że przedstawiona mi do recenzji rozprawa lekarza Konrada Szydłowskiego „*Wpływ nowych czynników rokowniczych na wyniki leczenia chorych na pierwotne czerniaki skóry poddanych biopsji węzła wartowniczego*” stanowi wkład do problematyki dotyczącej biopsji węzłów wartowniczych i limfadenektomii w leczeniu chorych na czerniaki skóry.

W mojej opinii, rozprawa spełnia wymagania stawiane przez Ustawę z dnia 14 marca 2003 r.

o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2003 Nr 65 poz. 595), w związku z tym wnoszę o dopuszczenie lekarza Konrada Szydłowskiego do publicznej obrony i dalszych etapów przewodu doktorskiego.

KOORDYNATOR
ds. przewodów doktorskich
Rady Naukowej
Centrum Onkologii-Instytutu
im. Marii Skłodowskiej-Curie
Prof. dr hab. n. med. Zbigniew Nowecki

Warszawa, 04 listopada 2019 r.